

Raport z Panelu Dyskusyjnego – Mediacja – zagadnienia praktyczne

W dniu 15 października 2019 r. w godz. 10.00-14.00 w Sądzie Okręgowym w Ostrołęce przy ul. Wiktora Gomulickiego 5 odbył się panel dyskusyjny pt. „Mediacja – zagadnienia praktyczne”. Panel został zorganizowany w ramach projektu „Centrum Arbitrażu i Mediacji – Koordynator przy Konfederacji Lewiatan”. W panelu wzięli udział przedstawiciele pięciu grup interesariuszy: **mediatorzy, przedsiębiorcy, sędziowie, prokuratorzy oraz absolwenci** ekonomii, zarządzania, przedsiębiorczości i nauk pokrewnych oraz studiów podyplomowych z zakresu alternatywnych metod rozwiązywania sporów działający na terenie województwa mazowieckiego. **W panelu wzięło udział 36 osób, min. po 5 przedstawicieli każdej z grup.** Uczestników powitali SSO Tomasz Sagała, Prezes Sądu Okręgowego w Ostrołęce, SSO Marta Truszkowska – Koordynator ds. mediacji w Sądzie Okręgowym w Ostrołęce oraz r. pr. Małgorzata Miszkina-Wojciechowska – Dyrektorka Centrum Mediacji Lewiatan (CAM-Koordynator). Panel poprowadziła r. pr. Monika Stachura – mediatorka Centrum Mediacji Lewiatan.

W pierwszej części spotkania prowadząca zaprezentowała uczestnikom film obrazujący przebieg mediacji gospodarczej, a następnie na bazie filmu omówiła z uczestnikami zasady i etapy mediacji, ze szczególnym uwzględnieniem roli organów kierujących sprawą do mediacji na etapie kierowania sprawą do mediacji oraz zmiany w przepisach dotyczących mediacji gospodarczej. Prowadząca wskazała również, jakimi kryteriami powinien kierować się sąd przy doborze spraw do mediacji, a są to m. in: niejasny stan faktyczny lub skomplikowany stan prawny sprawy, ekonomika procesowa – duża liczba zgłoszonych dowodów i świadków przez strony postępowania sądowego, kompleksowość kwestii prawnych i technicznych, ograniczenia czasowe stron, możliwość uczestniczenia bezpośrednio zainteresowanej strony w mediacji, dotychczasowe relacje między stronami, inne sprawy (sądowe, administracyjne itp.), które są prowadzone między stronami – kompleksowość załatwienia spraw i charakter sporu. Wśród przeciwwskazań do mediacji zwrócono uwagę na następujące kwestie: dominujące kwestie prawne, sprawa dotyczy precedensu i strona musi otrzymać wyrok sądowy, koszty i długość mediacji nie znajdują uzasadnienia w kwocie przedmiotu sporu, strony chcą zawrzeć ugodę w sprawie bez prowadzenia mediacji, stronom zależy na wyroku.

Dyskutowano również nad najnowszymi zmianami do k.p.c. dot. mediacji, które wejdą w życie 07.11.2019 r. i ich wpływem na możliwy rozwój tej instytucji.

Zwrócono uwagę na następujące przepisy:

- sąd ustala i przyznaje mediatorowi wynagrodzenie tylko wówczas, gdy przynajmniej jedna ze stron skierowanych do mediacji przez sąd była zwolniona od kosztów sądowych w zakresie obejmującym należności mediatora, a pozostałe strony nie wypłaciły mediatorowi tych należności w całości
- sąd nie przyzna mediatorowi wynagrodzenia i zwrotu wydatków w wysokości wyższej niż wynika to z rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości
- obniżenie opłaty od pozwu o 2/3, nie więcej niż 400,00 zł, jeśli przed wytoczeniem powództwa powód wziął udział w mediacji
- jeżeli strona w toku postępowania bez usprawiedliwienia nie stawiała się na posiedzenie mediacyjne pomimo wcześniejszej zgody na mediację sąd może, niezależnie od wyniku sprawy, włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu kosztów w części wyższej, niż nakazywałby to wynik sprawy, a nawet zwrotu kosztów w całości. Sąd informuje o tym strony
- na posiedzeniu przygotowawczym przewodniczący powinien skłaniać strony do pojednania oraz dążyć do ugodowego rozwiązania sporu, w szczególności w drodze mediacji

W drugiej części spotkania uczestnicy zostali podzieleni na grupy (1. Sędziowie, 2. Prokuratorzy, 3. Mediatorzy, 4. Przedsiębiorcy i absolwenci) i poproszeni o wskazanie pomysłów na przyszłość mających na celu spopularyzowanie stosowania mediacji w Polsce.

Co należy zrobić, aby wypromować mediację - wnioski wszystkich grup

- należałoby wprowadzić przepis obligatoryjnie kierujący strony na spotkania informacyjne
- przy okazji np. Tygodnia Mediacji, należałoby przez cały tydzień kierować do mediacji wszystkie sprawy z wokandy
- powinna powstać kampania informacyjna promująca mediację, jako „produkt”, który należy „sprzedać” społeczeństwu

- wzrost opłat sądowych może spowodować rozwój mediacji – strony chcąc uniknąć wysokich kosztów sądowych mogą chętniej decydować się na wybór tej metody rozwiązania sporu
- sędziowie mogliby prowadzić spotkania indywidualne lub posiedzenia niejawne z każdą ze stron, na których mogliby przekonywać strony do udziału w mediacji
- dla rozwoju mediacji karnej warto wprowadzić przepis umożliwiający umorzenie postępowania przez prokuratora, w wyniku przeprowadzonej mediacji